

Vakcinācija

Grūtniecība un gripa

Grūtniecība un profilakse

2020.gadā veiktā pētījumā secināts, ka vecmāšu zināšanas par vakcināciju ir nepietiekamas. *Vecmātes, kurām ir zināšanas par vakcināciju, mērķtiecīgāk izglīto un aicina grūtnieces izmantot vakcinācijas sniegtās iespējas slimību profilaksē¹.*

Grūtnieču vakcinācija ar apstiprinātām nedzīvām vakcīnām ir DROŠA un efektīva².

Grūtniecības laikā norītošo fizioloģisko pārmaiņu dēļ, lai būtu iespējama augļa veidošanās un attīstība, sievietei rodas relatīvs imūndeficīts, kā rezultātā palielinās sievietes organisma uzņēmība pret infekcijām, īpaši vīrusu izraisītām. Ņemot vērā slimību izraisītās komplikācijas, vakcinācijai ir nozīmīga loma grūtnieču un nedzimušo bērnu veselības nodrošināšanā, mazinot:

- * Grūtnieču saslimstību un mirstību;
- * Augļa bojājumus;
- * Jaundzimušo un zīdaiņu saslimšanu un mirstību.

Grūtniecības laikā **stingri rekomendēta** ir vakcinācija pret:

- * Difteriju;
- * Stingumkrampjiem;
- * Garo klepu (Tdap);
- * Gripu (Inf).

Rūpēs par savu un gaidāmā bērna veselību, ir pārrunājamas šādas vakcinēšanās iespējas:

- * Plānojot grūtniecību:
 - * Pneimokoki
 - * Meningokoki
 - * Hepatīts A & B
 - * Cilvēka papillomas vīruss
 - * Masalas/masaliņas/cūciņas (MMR)

¹ Smith, S., Gum, L., & Thornton, C. (2020, May 11). An exploration of midwives' role in the promotion and provision of antenatal influenza immunisation: A mixed methods inquiry. Retrieved September 14, 2020, from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1871519220302389>

² Vakcinācija grūtniecības laikā. (2020, April 20). Retrieved September 14, 2020, from <https://www.bkus.lv/lv/content/vakcinacija-grutniecibas-laika>

- * Grūtniecības laikā:
 - * Inaktivēta gripas vakcīna
 - * Garā klepus komponenti saturoša vakcīna (TdaP/IPV)
- * Pēc dzemdībām:
 - * Masalas, masaliņas, cūciņas (MMR)
 - * Gripas vakcīna

Grūtniecība un gripa

Grūtniecības laikā hormonālo izmaiņu, asinsrites slodzes un imūnās sistēmas atbildes dēļ gripai parasti ir smagāka norise, kā arī augstāks komplikāciju (pneimonijas, asiņošanas u.tml.) risks³. Vakcinācija pret gripu ir apsverama *gan pirms grūtniecības, gan grūtniecības laikā, kā arī pēcdzemdību periodā*. Saslimšana ar gripu palielina grūtnieces hospitalizācijas riskus, kā arī jaundzimušā komplikāciju un nelabvēlīgu iznākumu riskus⁴.

Vakcinācija pret gripu grūtniecēm⁵:

- * Samazina risku priekšlaicīgām dzemdībām un mazam dzimšanas svaram bērnam piedzimstot
- * Nodrošina jaundzimušo ar pasīvu imunitāti dzīves pirmajos mēnešos
- * Ievērojami samazina drudzi, elpceļu saslimšanas un apstiprinātu gripu bērniem, kuri dzimuši vakcinētām mammām
- * Vakcinācija uz pusi samazina apstiprinātas gripas risku grūtniecēm
- * Nodrošina 60-70% mazāku risku priekšlaicīgām dzemdībām gripas infekcijas dēļ

Neskatoties uz daudzās valstīs vispārpieņemtajām sniegtajām rekomendācijām izglītot grūtnieces un aicināt vakcinēties, saskaņā ar Kohreina bibliotēkā (*The Cochrane Library*) pieejamajiem pētījumu apkopojumiem, “ir ierobežots daudzums pierādījumu par gripas vakcīnas efektivitāti grūtniecēm, ar pieejamu tikai vienu randomizētu kontrolētu pētījumu (RCT) un vienu kontrolētu klīnisku pētījumu: *nav datu par vakcīnas efektivitāti pret sezonālo gripu grūtniecības laikā*.”⁶

³ Grūtnieču vakcinācija pret gripu. (2020, April 20). Retrieved September 14, 2020, from <https://www.bkus.lv/lv/content/grutniecu-vakcinacija-pret-gripu>

⁴ Influenza Vaccination During Pregnancy. (n.d.). Retrieved September 14, 2020, from <https://www.acog.org/clinical/clinical-guidance/committee-opinion/articles/2018/04/influenza-vaccination-during-pregnancy>

⁵ Grūtnieču vakcinācija pret gripu. (2020, April 20). Retrieved September 14, 2020, from <https://www.bkus.lv/lv/content/grutniecu-vakcinacija-pret-gripu>

⁶ Plugge, E. (2020, July 15). Preventing influenza: Cochrane evidence on vaccination. Retrieved September 14, 2020, from <https://www.evidentlycochrane.net/preventing-influenza-cochrane-evidence-vaccination/>